

GALICIA NAS ARTES

- Secuencia didáctica completa para Educación Plástica e Visual en 5º de Primaria.
- Realizada durante unha licenza retribuída pola Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria no curso 2023-24 por Yolanda Cobas Fernández.
- Publícase baixo unha licenza Atribución-Non comercial-Compartir igual 4.0 Internacional

GUÍA DIDÁCTICA

- A continuación recóllense as guías didácticas de cada unha das seis unidades que conforman a secuencia didáctica:
 - ✓ UD1. Arquitectura galega.
 - ✓ UD2. Dos oleiros a Sargadelos.
 - ✓ UD3. A nosa Rosalía.
 - ✓ UD4. Maruja Mallo.
 - ✓ UD5. Faros de Galicia.
 - ✓ UD6. Arte de gran formato.

U.D. 1: ARQUITECTURA GALEGA

NIVEL: 5º de Primaria

TEMPORALIZACIÓN: 4 sesións

ÁREA: Educación Plástica e Visual

CENTRO: CEIP Plurilingüe Carballal – Cabral

MATERIAIS:

- Material da aula de Plástica: lapis, ceras, rotuladores...
- Materiais para estruturas: cartolinas, escarvantes, depresores...
- Material informático: ordenador con conexión á rede, impresora, cámara de fotos...

OBXECTIVOS :

- Coñecer a diversidade do patrimonio galego para a súa valoración, defensa e difusión.
- Recoñecer e valorar aspectos fundamentais do patrimonio artístico e etnográfico.
- Planificar as propias propostas artísticas a través do traballo en equipo.
- Producir obras propias como forma de expresión creativa de ideas.

CONTIDOS:

- Vocabulario específico básico das artes plásticas e visuais.
- Afondamento no ensino técnico do debuxo. Introducción á comprensión da xeometría.
- Normas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas plásticas e visuais en diferentes espazos culturais.
- Fases do proceso creativo: planificación guiada e experimentación.
- Experimentación e expresión a través de medios, soportes e materiais diversos.
- Técnicas bidimensionais e tridimensionais.
- Valoración e interese, tanto do proceso coma do produto final, en producións plásticas e visuais.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

- Valorar a limpeza, os materiais e a orde na realización dunha tarefa plástica.
- Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas da imaxe.
- Planificar e deseñar producións artísticas colectivas traballando de forma cooperativa.
- Experimentar e probar as posibilidades que adoptan as formas e cores.
- Realizar composicións plásticas que representen o contorno e o mundo social.
- Expresar con creatividade ideas, sentimentos e emocións.

TAREFAS POR SESIÓN.

1ª Sesión: Actividade plástica introdutoria. Coñecemos os hórreos e facemos un inventario de hórreos do noso contorno.

2ª Sesión: A xeometría dos hórreos. Identificamos formas xeométricas nos hórreos.

3ª Sesión: En equipos, construímos un hórreo con corpos xeométricos.

4ª Sesión: En equipos, construímos un hórreo con materiais variados.

Tarefa final: Exposición de hórreos.

ESTADAXE:

- Utilízanse recursos coñecidos en combinación con recursos novos.
- Ofrécense medios e recursos de apoio que se poden consultar en calquera momento.
- Traballo en equipo e apoio entre iguais.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN:

Avaliación das tarefas:

- Observación directa. 10% da cualificación final.
- Rúbrica. 90% da cualificación final. A rúbrica servirá para autoavaliarse e coavaliarse. Ademais, na rúbrica haberá un apartado en branco no que eles mesmos valorarán aspectos que consideren importantes do seu traballo.

**UNIDADE DIDÁCTICA: DOS OLEIROS A
SARGADELOS**

NIVEL: 5º de Primaria

TEMPORALIZACIÓN: 6 sesións

ÁREA: Educación Plástica e Visual

CENTRO: CEIP Plurilingüe Carballal – Cabral

MATERIAIS:

- Material da aula de Plástica: arxila, la, agullas de la, cortadores, rodetes, témperas...
- Material informático: ordenador con conexión á rede, impresora, cámara de fotos para dar difusión á exposición realizada.
- Espazo axeitado para organizar unha exposición cos traballos realizados.

OBXECTIVOS :

- Coñecer oficios e producións artesanais de Galicia, nomeadamente a olería.
- Valorar a artesanía como rasgo da nosa identidade cultural.
- Elaborar creacións artísticas con arxila.
- Utilizar outros elementos decorativos para aportar orixinalidade e personalidade ás creacións.
- Compartir as creacións en diferentes espazos e canles.

CONTIDOS:

- Vocabulario específico básico das artes plásticas e visuais.
- Profesións vinculadas cos ámbitos artísticos, plástico e visual; nomeadamente a olería.
- Coñecemento e valoración da olería como patrimonio cultural, social e económico.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas plásticas e visuais en diferentes espazos culturais.
- Fases do proceso creativo: planificación guiada e experimentación.
- Técnicas bidimensionais e tridimensionais en modelados.
- Valoración e interese, tanto do proceso coma do produto final, en producións plásticas e visuais.
- Producións multimodais: realización con diversas ferramentas, recursos e materiais.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

- Distinguir rasgos artísticos da olería e características propias de cada zona xeográfica.
- Valorar as sensacións e emocións producidas polos elementos do patrimonio cultural que conforman a nosa identidade.
- Producir obras propias básicas bi e tridimensionais.
- Planificar e deseñar instalacións artísticas colectivas traballando de forma cooperativa.
- Seleccionar e aplicar estratexias para a procura de información sobre manifestacións culturais e artísticas audiovisuais.
- Expresar con creatividade ideas, sentimentos e emocións.
- Compartir os proxectos creativos utilizando diferentes estratexias.

TAREFAS POR SESIÓN.

1ª Sesión: Actividade introdutoria. Coñecemos a olería de Galicia e estudamos as características das correntes máis representativas. Deseñamos un cuño decorativo.

2ª Sesión: Practicamos dúas técnicas diferentes: a técnica do belisco e as figuras planas.

3ª Sesión: Utilizamos a para decorar e coñecemos os polígonos estrelados.

4ª Sesión: Utilizamos a técnica do molde para crear unha cunca de arxila.

5ª Sesión: Decoramos a cunca con la e co cuño que fixemos na primeira sesión.

6ª Sesión: Organizamos unha exposición e presentamos o noso traballo.

Tarefa final: Exposición das creacións plásticas con arxila.

ESTADAXE:

- Utilízanse recursos coñecidos en combinación con recursos novos.
- Ofrécense medios e recursos de apoio que se poden consultar en calquera momento.
- Apoio entre iguais.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN:

Avaliación das tarefas:

- Observación directa. 10% da cualificación final.
- Rúbrica. 90% da cualificación final. A rúbrica servirá para autoavaliarse e coavaliarse. Ademais, na rúbrica haberá un apartado en branco no que eles mesmos valorarán aspectos que consideren importantes do seu traballo.

UNIDADE DIDÁCTICA: A NOSA ROSALÍA

NIVEL: 5º de Primaria

TEMPORALIZACIÓN: 5 sesións

ÁREA: Educación Plástica e Visual

CENTRO: CEIP Plurilingüe Carballal – Cabral

MATERIAIS:

- Material da aula de Plástica: Follas A4, lapis, ceras, rotuladores...
- Selección de libros variados de Rosalía de Castro.
- Acceso á rede para a procura de información e recursos, así como para acceder á Aula Virtual.
- Aula Virtual do centro, onde estará aloxado o recurso educativo.

OBXECTIVOS :

- Coñecer algúns exemplos da obra de Rosalía de Castro.
- Reflexionar e establecer hipóteses sobre o significado das poesías no seu contexto sociocultural e temporal.
- Procurar na rede exemplos de adaptacións de obras de Rosalía a outros ámbitos .
- Coñecer os principais elementos dunha banda deseñada.
- Elaborar un storyboard como paso previo á elaboración dunha banda deseñada.
- Elaborar unha banda deseñada baseada nunha poesía de Rosalía de Castro.

CONTIDOS:

- Vocabulario específico básico da banda deseñada: storyboard, cartela, bocadillo...
- Materiais, instrumentos, soportes e técnicas de maior uso na expresión plástica e visual.
- Propostas artísticas de diferentes correntes, procedencias e épocas: cancións, ilustracións...
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas plásticas e visuais en diferentes espazos culturais.
- Fases do proceso creativo: planificación guiada e experimentación.
- Representación, de forma persoal, de ideas, accións e situacións valéndose dos elementos que configuran a linguaxe visual da banda deseñada.
- Valoración e interese, tanto do proceso coma do produto final, en producións plásticas e visuais.
- Estratexias básicas de análise de propostas artísticas desde unha perspectiva de xénero: a poesía de Rosalía de Castro.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

- Distinguir propostas artísticas plásticas e visuais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas.
- Valorar as sensacións e emocións producidas por diferentes manifestacións culturais.
- Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas da imaxe.
- Planificar e deseñar producións artísticas colectivas traballando de forma cooperativa.
- Seleccionar e aplicar estratexias para a procura de información sobre manifestacións culturais e artísticas audiovisuais.
- Expresar con creatividade ideas, sentimentos e emocións.
- Compartir os proxectos creativos utilizando diferentes estratexias.

TAREFAS POR SESIÓN.

1ª Sesión: Actividade plástica introdutoria. A poesía de Rosalía de Castro. Lectura e recompilación de adaptacións da súa obra.

2ª Sesión: A banda deseñada. Análise de exemplos para coñecer as súas partes.

3ª Sesión: Elaboración do storyboard en grupos de catro.

4ª Sesión: Elaboración en grupos de catro dunha banda deseñada.

Tarefa final: Presentación ao grupo da banda deseñada elaborada.

ESTADAXE:

- Utilízanse recursos coñecidos en combinación con recursos novos.
- Ofrécense medios e recursos de apoio que se poden consultar en calquera momento.
- Traballo en equipo e apoio entre iguais.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN:Avaliación das tarefas:

- Observación directa. 10% da cualificación final.
- Rúbrica. 90% da cualificación final. A rúbrica servirá para autoavaliarse e coavaliarse. Ademais, na rúbrica haberá un apartado en branco no que eles mesmos valorarán aspectos que consideren importantes do seu traballo.

UNIDADE DIDÁCTICA: MARUJA MALLO

NIVEL: 5º de Primaria

TEMPORALIZACIÓN: 5 sesións

ÁREA: Educación Plástica e Visual

CENTRO: CEIP Plurilingüe Carballal – Cabral

MATERIAIS:

- Material da aula de Plástica: folios, cartolinas, lapis, rotuladores, ceras, témperas...
- Material informático: ordenador con conexión á rede, aula virtual, escáner para dar difusión aos traballos realizados.
- Espazos do centro para realizar unha exposición de carteis polo 8M.

OBXECTIVOS :

- Coñecer a figura de Maruja Mallo e a súa obra.
- Recoñecer o carácter reivindicativo do 8M.
- Elaborar un cartel para o 8M.
- Coñecer os rasgos do surrealismo e elaborar unha obra que os recolla.
- Compartir as creacións en diferentes espazos e canles.

CONTIDOS:

- Vocabulario específico básico das artes plásticas e visuais.
- Correntes artísticas, plásticas e visuais; nomeadamente o surrealismo.
- A figura de Maruja Mallo como referente artístico e reivindicativo.
- O 8M como movemento reivindicativo da igualdade da muller e o home.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas plásticas e visuais en diferentes espazos culturais.
- Fases do proceso creativo: planificación guiada e experimentación.
- Valoración e interese, tanto do proceso coma do produto final, en producións plásticas e visuais.
- Producións multimodais: realización con diversas ferramentas, recursos e materiais.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

- Distinguir rasgos artísticos do surrealismo.
- Valorar as reivindicacións do 8M e do feminismo no noso contexto social e no contexto mundial.
- Producir obras propias básicas.
- Planificar e deseñar producións artísticas colectivas traballando de forma cooperativa.
- Expresar con creatividade ideas, sentimentos e emocións.
- Compartir os proxectos creativos utilizando diferentes estratexias.

TAREFAS POR SESIÓN.

1ª Sesión: Actividade introdutoria. Coñecemos as orixes do 8M e algúns rasgos da situación actual da igualdade da muller en España.

2ª Sesión: Coñecemos a importancia da cor nas producións artísticas.

3ª Sesión: Utilizamos a gama violeta para crear un cartel polo 8M e elaboramos un lema.

4ª Sesión: Coñecemos as principais características do surrealismo e recabamos ideas para elaborar unha obra surrealista.

5ª Sesión: Rematamos a nosa obra surrealista.

Tarefa final: Exposición das creacións no centro.

ESTADAXE:

- Utilízanse recursos coñecidos en combinación con recursos novos.
- Ofrécense medios e recursos de apoio que se poden consultar en calquera momento.
- Apoio entre iguais.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN:

Avaliación das tarefas:

- Observación directa. 10% da cualificación final.
- Rúbrica. 90% da cualificación final. A rúbrica servirá para autoavaliarse e coavaliarse. Ademais, na rúbrica haberá un apartado en branco no que eles mesmos valorarán aspectos que consideren importantes do seu traballo.

UNIDADE DIDÁCTICA: FAROS DE GALICIA

NIVEL: 5º de Primaria

TEMPORALIZACIÓN: 7 sesións

ÁREA: Educación Plástica e Visual

CENTRO: CEIP Plurilingüe Carballal – Cabral

MATERIAIS:

- Material da aula de Plástica: papel, rotuladores, témperas, caixas e tubos de cartón, escarvadores, depresores...
- Material informático: ordenador con conexión á rede, impresora...
- Espazo axeitado para organizar unha exposición cos traballos realizados.

OBXECTIVOS :

- Coñecer algúns faros de Galicia, con exemplos das tres provincias de costa.
- Coñecer a función principal dos faros e as que se aportan hoxe en día (hoteis, museos...).
- Valorar os faros como parte do noso patrimonio arquitectónico.
- Investigar sobre os faros.
- Elaborar obras plásticas coa temática dos faros.
- Elaborar unha maqueta dun faro.
- Compartir as creacións en diferentes espazos e canles.

CONTIDOS:

- Vocabulario específico básico das artes plásticas e visuais.
- Os faros. Nome dos faros e características particulares (alcance, altura, lanterna...).
- Coñecemento e valoración dos faros como patrimonio arquitectónico.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas plásticas e visuais en diferentes espazos culturais.
- Fases do proceso creativo: planificación guiada e experimentación.
- Valoración e interese, tanto do proceso coma do produto final, en producións plásticas e visuais.
- Producións multimodais: realización con diversas ferramentas, recursos e materiais.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

- Distinguir os principais faros de Galicia e algunhas características representativas.
- Valorar, máis alá da súa utilidade, as sensacións e emocións producidas polos elementos do patrimonio arquitectónico que conforman o noso contorno.
- Producir obras propias básicas.
- Planificar e deseñar instalacións artísticas colectivas traballando de forma cooperativa.
- Seleccionar e aplicar estratexias para a procura de información.
- Expresar con creatividade ideas, sentimentos e emocións.
- Compartir os proxectos creativos utilizando diferentes estratexias.

TAREFAS POR SESIÓN.

1ª Sesión: Actividade introdutoria. Coñecemos algúns dos faros de Galicia e as súas principais características. Comezamos unha investigación para un mural informativo.

2ª Sesión: Rematamos o mural informativo.

3ª Sesión: Imaxinamos e debuxamos como é un faro por dentro.

4ª Sesión: Realizamos unha fotomontaxe cun debuxo dun faro e unha foto.

5ª Sesión: Comezamos a elaborar unha maqueta dun faro.

6ª Sesión: Rematamos a maqueta do faro e preparamos a exposición.

Tarefa final: Exposición dos faros e dos murais informativos.

ESTADAXE:

- Utilízanse recursos coñecidos en combinación con recursos novos.
- Ofrécense medios e recursos de apoio que se poden consultar en calquera momento.
- Apoio entre iguais.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN:

Avaliación das tarefas:

- Observación directa. 10% da cualificación final.
- Rúbrica. 90% da cualificación final. A rúbrica servirá para autoavaliarse e coavaliarse. Ademais, na rúbrica haberá un apartado en branco no que eles mesmos valorarán aspectos que consideren importantes do seu traballo.

**UNIDADE DIDÁCTICA: ARTE DE GRAN
FORMATO**

NIVEL: 5º de Primaria

TEMPORALIZACIÓN: 5 sesións

ÁREA: Educación Plástica e Visual

CENTRO: CEIP Plurilingüe Carballal – Cabral

MATERIAIS:

- Material da aula de Plástica: papel, rotuladores, témperas, papel continuo...
- Material informático: ordenador con conexión á rede, impresora...
- Espazo axeitado para organizar unha exposición cos traballos realizados.

OBXECTIVOS :

- Coñecer os murais de arte urbana da nosa contorna.
- Coñecer artistas urbanas relevantes.
- Valorar os murais urbanos como parte do noso patrimonio artístico.
- Elaborar un mural colaborativo.
- Utilizar a técnica de debuxo a escala.
- Deseñar e elaborar un mural para decorar o centro.
- Compartir as creacións en diferentes espazos e canles.

CONTIDOS:

- Vocabulario específico básico das artes plásticas e visuais.
- Profesións vinculadas cos ámbitos artísticos, plástico e visual, especialmente as artistas urbanas e muralistas de gran formato.
- Coñecemento e valoración da arte urbana como patrimonio cultural e artístico.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas plásticas e visuais en diferentes espazos culturais.
- Fases do proceso creativo: planificación guiada e experimentación.
- Valoración e interese, tanto do proceso coma do produto final, en producións plásticas e visuais.
- Producións multimodais: realización con diversas ferramentas, recursos e materiais.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

- Distinguir rasgos artísticos da arte urbana e de algunhas artistas representativas.
- Valorar as sensacións e emocións producidas polos elementos do patrimonio artístico que conforman o noso contorno e a nosa identidade.
- Producir obras propias básicas.
- Planificar e deseñar instalacións artísticas colectivas traballando de forma cooperativa.
- Seleccionar e aplicar estratexias para a procura de información sobre manifestacións culturais e artísticas audiovisuais.
- Expresar con creatividade ideas, sentimentos e emocións.
- Compartir os proxectos creativos utilizando diferentes estratexias.

TAREFAS POR SESIÓN.

1ª Sesión: Actividade introdutoria. Coñecemos o muralismo no concello de Vigo e estudamos as características de algunhas artistas. Facemos un mural colaborativo.

2ª Sesión: Practicamos o debuxo a escala utilizando a cuadrícula.

3ª Sesión: Deseñamos un mural en grupos de 4 e facemos o primeiro bosquexo.

4ª Sesión: Trasladamos o bosquexo a papel continuo e completamos o mural.

5ª Sesión: Organizamos unha exposición e presentamos o noso traballo.

Tarefa final: Exposición dos murais.

ESTADAXE:

- Utilízanse recursos coñecidos en combinación con recursos novos.
- Ofrécense medios e recursos de apoio que se poden consultar en calquera momento.
- Apoio entre iguais.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN:

Avaliación das tarefas:

- Observación directa. 10% da cualificación final.
- Rúbrica. 90% da cualificación final. A rúbrica servirá para autoavaliarse e coavaliarse. Ademais, na rúbrica haberá un apartado en branco no que eles mesmos valorarán aspectos que consideren importantes do seu traballo.